

FEROVIARII MOLDOVEI

nr. 11 (6029) 30 noiembrie 2022

Ziarul apare
din 1 mai 1941

www.cfm.md; www.railway.md



www.facebook.com/Calea-Ferata-din-Moldova

A AVUT LOC SEMNAREA UNUI DOCUMENT IMPORTANT

Guvernul Republicii Moldova și ÎS “Calea Ferată din Moldova” vor beneficia de asistență tehnică oferită de Agenția Franceză pentru Dezvoltare (AFD) în procesul de reformare a sectorului feroviar și de modernizare a CFM

La data de 27 octombrie 2022, în cadrul unui eveniment găzduit de CFM, a avut loc lansarea oficială a Proiectului de asistență tehnică pentru susținerea implementării reformei sectorului feroviar și modernizării companiei naționale de transport feroviar, ce urmează a fi implementat cu suportul Agenției Franceze pentru Dezvoltare.



În luna februarie 2022 AFD și-a deschis reprezentanța la Chișinău

Proiectul, al cărui obiectiv general este de a sprijini dezvoltarea sustenabilă a transportului feroviar în Republica Moldova, este unul dintre rezultatele directe ale Memorandumului de înțelegere semnat la data de 24 mai 2022, de către Viceprim-ministrul Republicii Moldova, Andrei Spinu și Directorul Executiv al AFD, Remy Rioux, prin care este consemnat interesul comun al părților de a coopera

în sectoarele energetic și feroviar, prin intermediul proiectelor de asistență tehnică și financiară.

Proiectul va avea o durată de 11 luni, iar printre obiectivele specifice ale acestuia se regăsesc elaborarea unei Foi de parcurs pentru digitalizarea sectorului feroviar și a CFM, precum și identificarea necesităților și priorităților investitoriale ale sectorului, și consolidarea acestora într-un Plan strategic de

investiții pentru modernizarea întreprinderii și îmbunătățirea infrastructurii feroviare.

Proiectul va fi implementat de către EGIS Consulting și MC Mobility Consultants, în parteneriat cu Ministerul Infrastructurii și Dezvoltării Regionale și CFM, și cu suportul financiar al AFD.

De asemenea, sub auspiciile aceluiași Memorandum de înțelegere, Republica Moldova și Agenția Franceză pentru Dezvoltare (AFD) au semnat, la data de 28 octombrie 2022, un Acord de facilitare de credit în mărime de 60 de milioane de euro. Resursele financiare vor fi destinate atenuării impactului crizei energetice și sporirii sustenabilității sectorului feroviar, precum și susținerii reformelor în sectoarele feroviar și energetic.

Notă: AFD este o organizație a Guvernului Franței care finanțează proiecte de dezvoltare durabilă în țările în curs de dezvoltare. Pentru consolidarea activităților în Republica Moldova, în februarie, 2022, AFD a deschis un birou de reprezentare la Chișinău.

Conform informației
Centrului de presă al CFM

Transportul feroviar între Republica Moldova și România va fi îmbunătățit

În perioada 15-17 noiembrie 2022, în orașul Târgu Neamț, România, delegația ÎS “Calea Ferată din Moldova” a participat la Comisia feroviară de frontieră a Societăților Naționale de Transport Feroviar din România și CFM.



Aspirând la o mai bună cooperare feroviară dintre CFM și cele trei Societăți Naționale Feroviare CFR SA, CFR Marfă, CFR Călători, în cadrul ședințelor de lucru, părțile au convenit asupra unui plan de acțiune comun în domeniul dezvoltării infrastructurii feroviare pentru următorul an. În cele din urmă, s-a decis:

Extinderea liniei cu ecartament de 1520 mm de la stația Socola până la stația Iași. Urmează a fi construită o linie suplimentară cu ecartament de 1520 mm paralel cu linia existentă de la stația Ungheni Prut, până la stația Socola (aproximativ 17,1 km) utilizată atât pentru transportul mărfurilor, cât și pentru transportul de călători.

În vederea optimizării timpului livrării mărfurilor și micșorarea numărului de traversări, s-a convenit cu operatorii feroviari privați din România posibilitatea ca CFM să transporte trenuri de marfă mixte, cu gruparea vagoanelor în tren și întocmirea separată a borderourilor de transmitere. (Un singur tren va transporta mai multe vagoane pentru diferiți destinații). Acest lucru va mări capa-

citarea de recepționare-expediere a vagoanelor și mărfurilor din și spre România. Sporirea traficului de vagoane pentru livrarea păcurii prin punctele de trecere ale frontierei între România și Republica Moldova va crește cu 10-15%. Astfel, vor fi mărite volumele transportate și va fi micșorat timpul de livrare.

Pe ordinea de zi au mai fost analizate și discutate subiecte precum graficul de circulație a trenurilor, reducerea timpului de staționare a vagoanelor și turnusului locomotivelor. De asemenea, au fost abordate și dificultățile apărute în activitatea stațiilor de frontieră, dar și aspecte referitoare la derularea traficului de călători.

Conform informației
Centrului de presă al CFM

ADMINISTRAȚIA CFM ȘI SINDICATUL

Obiectivul întreprinderilor de acest gen – stabilirea priorităților activității comune

La cea de-a IV-a Plenară a Consiliului Federației Sindicale a Feroviarilor din Moldova (FSFM), care a avut loc la data de 11 noiembrie 2022, au participat Oleg TOFILAT, director general al CFM, și Sergiu SAINCIUC, vicepreședinte al Confederației Naționale a Sindicatelor din Republica Moldova. Președintele FSFM Ion ZAPOROJAN a informat asistența despre activitatea curentă a Prezidiului Consiliului Federației sindicale de profil. Un raport privind protecția sănătății și securitatea muncii la CFM, dar și pregătirile pentru perioada de iarnă, a prezentat Victor SOFIISKII, inspector principal pentru protecția sănătății și securitatea muncii în cadrul Federației Sindicale a Feroviarilor din Moldova.

Luarea de cuvânt a directorului general al CFM Oleg Tofilat la plenară s-a axat pe starea de lucruri curentă la întreprindere și perspectivele dezvoltării social-economice a acesteia în continuare. Domnul Tofilat a subliniat importanța activității în comun cu sindicatul

restanțele salariale și plata ajutorului material oferit angajaților. Cu eforturi comune am achitat datoriile pentru energia electrică, acumulate ani la rând. La ora actuală mai există doar unele datorii pentru împrumuturile internaționale.

În rest, pot constata cu satisfacție, că Magistrala Moldove-



Toate problemele sunt soluționate la masa de negocieri

pentru realizarea proiectelor preconizate.

Seful Magistralei Moldovenești a declarat: “Împreună trebuie să mergem înainte, deoarece în viitor vom avea de muncit mult și migălos, ne vom confrunta cu probleme, care trebuie soluționate zi de zi. Totuși, aş vrea să menționez și rezultatele pozitive, înregistrate de colectiv, și anume: în primele 9 luni ale anului 2022 circulația încărcăturilor s-a majorat cu 134 procente comparativ cu perioada analogică a anului trecut. Meritul este al nostru, comun.

Volumul de încărcare a crescut cu 60 la sută, cel de descărcare s-a diminuat puțin. A sporit volumul încărcăturilor de tranzit. Veniturile întreprinderii în ultimele 15 luni au constituit 100 milioane lei, ceea ce depășește cu mult așteptările mele. Este dovada adevărului, că întreprinderea s-a adaptat posibilităților, pe care le oferă relațiile de piață. În plus, am reușit să lichidăm toate

nească se dezvoltă dinamic în câteva direcții concomitente: activitatea curentă, procesele de producție, achizițiile, pregătirile de iarnă etc.

Un alt aspect la fel de important este politica investițională. Este foarte necesar pentru întreprindere să înceapă a investi și să valorifice investițiile capitale. În caz contrar riscăm să rămânem peste cinci ani fără material rulant funcțional. În acest context, trebuie să muncim intens asupra realizării proiectului de restabilire a sectorului de cale ferată Tighina—Giurgiulești. O atenție deosebită se acordă valorificării noului proiect privind reparația rapidă a culoarului de tranzit Căinari—Vălcineț. Acesta este destinat nu doar încărcăturilor de tranzit, ci și întregului trafic de marfă înfăptuit pe teritoriul Moldovei. Dacă vom reuși să reparăm în termeni restrânși întregul sector, problema gospodăriei li-

Continuare în pag.4 ►



■ INTERVIU ÎN PRAG DE IARNĂ

Nu există misiuni imposibile pentru vagonarii bălțeni

Anul 2023 va fi unul remarcabil pentru remiza vagoane Bălți: filiala CFM va marca 95 de ani de la fondare. Colectivul de aici ține foarte mult la istoria sa, păstrează, în măsura posibilităților, edificiile construite în primii ani de existență. Pentru conducătorul remizei — Feroviarul de Onoare Vitalie VETRENIUC — acestea reprezintă nu doar o zidărie simplă din cărămidă și ciment. Dânsul poartă în suflet atitudinea grijulie față de istoria colectivului drag. Șeful remizei este convins, că realizările de azi, dar și cele de ieri ale vagonarilor de la nordul republicii sunt o continuare firească a faptelor mari și importante, puse la cale de primii specialiști-vagonari cu aproape 100 de ani în urmă. Angajații remizei vagoane Bălți s-au aflat mereu la înălțimea cerințelor — și în vremuri grele, și în perioadele mai favorabile.

Cum este organizat la ora actuală procesul de muncă, ce dificultăți împiedică dorinței colectivului de a crește volumul de producție și în ce măsură este pregătită filiala CFM pentru majorarea fluxului de încărcături la Magistrala Moldovenească — despre toate acestea a povestit redacției Vitalie Vetreniuc, șef al nodului feroviar și remizei vagoane Bălți



Vitalie VETRENIUC, șef al remizei vagoane și nodului feroviar Bălți, Feroviar de Onoare

Cum se pregătește remiza vagoane Bălți, care este cea mai mare la Calea Ferată a Moldovei, către o posibilă creștere a fluxului de marfă? Care e starea stocului de vagoane? Cum este îngrijit acesta pentru a-l menține în stare funcțională?

— Cât privește stocul de vagoane, e de remarcat starea acestuia: e atât de vechi, încât practic nu există vagoane, al căror termen de exploatare să nu fi expirat. În virtutea unor circumstanțe bine cunoscute, vagoanele noastre nu pot tranzita hotarele cu alte țări, excepție fiind Ucraina, dar și România, unde are loc transbordarea vagoanelor pe ecartament îngust de 1435 mm la STV Ungheni, aflat în subordinea remizei vagoane Bălți.

Dle Vetreniuc, câte vagoane are Calea Ferată a Moldovei?

— Pe timpuri numărul acestora era de circa 12-13 mii, în prezent avem doar 4485 vagoane în stare funcțională.

Cât de bine este gestionată în prezent aprovizionarea cu piese de schimb?

— La ora actuală problema aprovizionării cu piese de schimb este destul de serioasă. Devine tot mai complicată asigurarea cu detalii de bază, care sunt cele mai necesare — boghiuri și osii montate, deoarece vagoanele se uzează încontinuu, iar componentele noi nu pot fi achiziționate din cauza costurilor mari. Or, fără ele cum să lucrezi? Suntem nevoiți să folosim piesele de schimb necesare de la vagoanele, care deja nu vor mai fi exploatare. Firește, această soluție este una provizorie.

Dle Vetreniuc, vă rog să informați cititorii despre indicatorii de bază, considerați cei mai impor-

tanți în activitatea de producție a remizei vagoane, pe care o conduceți.

— Principalii indicatori de producție la remiza vagoane Bălți sunt îndeplinirea planurilor reparațiilor capitale și de remiză, precum și recepționarea și expedierea marfelor în procesul exploatarei materialului rulant. Cât privește trenurile de pasageri, una din sarcinile principale este deservirea garniturilor pe direcțiile Chișinău—București și Kiev—Chișinău.

Garniturile de tren de pe ruta Kiev—Chișinău aparțin SA "Ukrzaliznița"?



— Da. Fiecare dintre ele numără 7 vagoane și toate se află în proprietatea Ucrainei. Calea Ferată din Ucraina a coordonat cu administrația Căii Ferate din Moldova orarul circulației acestui tren. Noi avem grijă de el în intervalul deplasării pe segmentul de cale ferată Moghiliiv-Podoliskii—Chișinău—Moghiliiv-Podoliskii, după care îl transmitem colegilor ucraineni pentru deplasarea în continuare pe teritoriul Ucrainei. Pe teritoriul Moldovei trenul este deservit de remiza noastră, vagonarii noștri fiind responsabili de recepționarea, controlul și expedierea vagoanelor.

Dle Vetreniuc, dumneavoastră conduceți o întreprindere destul de mare și complexă. Ce subdiviziuni are aceasta?

— Principalele subdiviziuni ale remizei vagoane Bălți sunt remiza vagoane ca atare, sectorul exploatare, unde revizorii verifică vagoanele, și sectorul reparații, unde specialiști calificați îndeplinesc tipurile planificate de reparații: curente, de remiză, capitale și capitale-de refacere.

La revizia tehnică Ocnîța, condusă de Valentin Lesnic, sunt recepționate și expediate vagoanele, se efectuează reparații curente și cu detașare a vagoanelor. Noi recepționăm vagoanele în locul de joncțiune Ocnîța—Moghiliiv-Podoliskii. În cadrul remizei de bază toate vagoanele sunt verificate de specialiștii noștri.

La stația feroviară Ungheni este amplasată secția transbordare a vagoanelor de marfă și călători. Subdiviziunea este condusă de Veaceslav Cornei. Revizia tehnică Berești în frunte cu Valeriu Moraru e și ea subdiviziune a remizei noastre. Revizie teh-

nică există și la Bălți, la cârma ei se fală Nicolae Mihalenco.

După cum am spus, la stația Ungheni se află secția transbordare a vagoanelor, unde are loc transbordarea de pe ecartamentul lat de 1520 mm pe cel îngust de 1435 mm și invers a cisternelor cu păcură, vagoanelor cu cereale, cu metal, a cisternelor cu melasă etc.

Pe timpuri exista un traseu spre Slobodka, unde trenurile erau predate colegilor ucraineni. Însă, din păcate, pe acel sector este deteriorat podul de pe teritoriul Ucrainei și circulația trenu-



rilor de marfă și călători a fost stopată.

În prezent garniturile circulă pe direcția Râbnîța, unde primim încărcăturile și le transportăm spre Ucraina și România. La stația Ungheni se află în subordinea noastră și cazangeria, care

asigură cu agent termic nodul feroviar din localitate.

Vă rog, dle Vetreniuc, să ne povestiți despre, cum are loc aprovizionarea remizei vagoane Bălți cu cărbune și lemne.

— În scopul asigurării funcționării neîntrerupte a nodului feroviar Bălți am primit 192 tone de cărbune, care în linii generale sunt suficiente pentru zona de nord. Foarte curând va sosi și la Ocnîța cantitatea necesară de cărbune. Cu lemnele de foc situația este ceva mai proastă. În fiecare an acestea erau livrate de picheți, dar în ultimul timp colegii noștri nu-și îndeplinesc obligațiile sută la sută. Din cei 36 metri steri preconizați am primit doar 5, care au fost expediți la stația Berești, unde încălzirea se face cu sobe. Nodul feroviar Ungheni folosește pentru încălzire gazele naturale.

Pot susține cu certitudine, că în linii generale toate centralele termice sunt pregătite pentru sezonul de încălzire. Nodul feroviar Bălți va avea căldură de la cazangeria aflată în subordinea secției Chișinău edificii civile. Responsabilii de acolo preconizează transferarea acesteia pe păcură, care la ora actuală este mai rentabilă în aspect economic și mai ieftină de cinci ori față de utilizarea gazelor naturale.

Dar am vrea să știm mai detaliat, ce edificii sunt încălzite cu lemne și cărbuni.

— Asemenea surse de căldură utilizează revizia tehnică Berești, edificiul destinat reparației curente cu detașare a vagoanelor de marfă la revizia tehnică Ocnîța, precum și platforma pentru containere de la Bălți. În ansamblu, remiza vagoane și subdiviziunile sale sunt pregătite pentru iarnă.

Gata de iarnă, dar pentru o eventuală creștere a fluxului de încărcături?

— Grație majorării salariilor, interesul populației pentru Calea Ferată a Moldovei a crescut considerabil. Au început să vină cadre noi de specialiști, ceea ce bucură, firește. Drept consecință, au fost completate cu lăcătuși calificați listele de personal la stațiile feroviare Bălți, Ungheni și Berești. În caz de necesitate, acestea sunt instruiți și pot activa în calitate de revizori de vagoane.

Dle Vetreniuc, dacă e să vorbim despre problemele existente la remiza vagoane Bălți, pe care dintre ele le considerați prioritare?

— În primul rând nu poate fi trecută cu vederea problema cadrelor. După recenta majorare a salariilor situația în colective s-a ameliorat, firește. Or, dacă ne amintim perioada pandemiei de COVID-19, când o mare parte din angajații noștri s-au aflat în șomaj tehnic și halele imense cu strun-



guri și utilaje, macarale și vagoane erau pustii, privesc n-a fost deloc îmbucurătoare.

Resursele umane decid totul. Deși dictonul e vechi, el rămâne actual. Dacă lucrătorii vor fi calificați, procesul de producție se va desfășura fără impedimente.

În opinia mea, lipsa specialiștilor calificați este o problemă comună pentru toate subdiviziunile Magistralei Moldovenești. Tinerii nu se prea avântă să se angajeze la remiză — nimeni nu vrea să-și înceapă biografia de muncă cu mâinile pline de păcură.

Trebuie să recunosc, că, din păcate, colectivul nu "întineresc". Majoritatea tinerilor pleacă să muncească peste hotare. Nici un absolut al Colegiului tehnic de transport feroviar din Bălți n-a venit să se angajeze la remiză, deși această instituție pregătește specialiști destul de buni în domeniul respectiv.

Îmi amintesc că o grupă de vagonari a urmat stagiarea practică la întreprinderea noastră. Ne-am străduit să transmitem elevilor toate cunoștințele și experiența noastră în speranța că vor dori să completeze rândurile colectivului. Din păcate, nimeni dintre ei n-a venit să se angajeze la filială. La finisarea stagerii i-am întrebat: "Vă rog să fiți sinceri: cine dintre voi dorește să muncească la Calea Ferată a Moldovei?" Băieții au declarat sincer și unanim: "Nimeni". Intristat, am continuat: "Ce veți face mai departe?" Răspunsul a venit prompt: "Vom pleca peste hotare". Așa și s-a întâmplat, din păcate. Au primit licența și au părăsit țara, în speranța unei vieți mai bune.

O altă problemă la fel de importantă, la care vreau să mă refer în mod special, este lipsa utilajului modern — strunguri, macarale. În plus, trebuie modernizate stocul de vagoane și materialul rulant.

La finalul discuției noastre nu pot să nu vă întreb: dacă va fi necesar a transporta mai multe încărcături, remiza va face față?

— Desigur. Altă soluție nu există. Vagonarii bălteni posedă o experiență bogată. Firește, nici în prezent nu ducem lipsă de volum de muncă. Uneori recepționăm și expedim zilnic până la 400 vagoane. Indicatorul e destul de bun, dacă ținem cont de situația, că încă acum un an cifra respectivă era de circa 30 vagoane pe zi.

Pe de altă parte, țin să remarc realizările remizei vagoane Bălți la capitolul reparații. În primele 9 luni ale anului curent am supus diverselor tipuri de reparații 471 vagoane. Volumul este cu adevărat mare. La fel au fost reparate și sunt menținute în stare bună peste 300 boghiuri și 600 osii montate pentru ecartamentul de 1435 mm, utilizate în prezent la STV Ungheni a remizei vagoane Bălți.

**A dialogat
Irina KRAEVSKAIA**

ÎN IMAGINI:

1. Anul 1928. Primii lucrători ai remizei vagoane Bălți lângă edificiul (hala), în care munceau. Era o secție de prelucrare a lemnului, unde în prezent sunt reparate și confecționate detalii din lemn pentru vagoanele de marfă, se execută și alte lucrări de lemnărie și tâmplărie.

2. Denis Conoplîtki și Adrian Scobici, lăcătuși de categorie V, muncesc la sectorul roți-rolă

Imagini: Iurii KOZLOV și din arhiva remizei

■ EVENIMENT DE IMPORTANȚĂ

Trenul CHIȘINĂU–KIEV–CHIȘINĂU a pornit la drum după o pauză de 24 de ani

E aproape o lună de când orarul circulației trenurilor de călători la Calea Ferată a Moldovei a inclus o nouă rută — cea cu numărul 351/352 Chișinău–Kiev–Chișinău. Lansarea ei a avut loc la data de 6 noiembrie 2022 de la peronul gării capitalei într-o atmosferă solemnă, cu prezența unor persoane oficiale.

Evenimentul a fost onorat cu prezența ambasadorului SUA Kent Logsdon, ambasadorului României Cristian-Leon Țurcanu, directorului Agenției Proprietății Publice a RM Eugeniu Cozonac, directorului general al Aeroportului internațional Iași Romeo Vatra, președintelui Asociației angajatorilor din industria turismului din RM Sergiu Manea, reprezentantului Fondului

Organizației Națiunilor Unite pentru populație în Moldova Nighina Abajada, șefului Direcției comunicații din cadrul SA "Ukrzaliznița" Alexandru Șevcenco. Oleg Tofilat, director general al CFM, a adresat un mesaj de salut oaspeților prezenți. Exprimându-și satisfacția în legătură cu lansarea noii rute, domnul Tofilat a menționat că la includerea trenului respectiv în orarul circulației s-a ținut cont de asemenea as-

pecte precum comoditatea maximă a călătorilor, legarea reușită a acestuia cu aeroporturile din orașele Iași și București. Trenul Victoriei circulă de trei ori pe săptămână, durata deplasării — circa 13 ore. Garnitura a fost pictată de artiști plastici din Ucraina — fiecare vagon simbolizează unul din teritoriile țării vecine ocupat provizoriu și eroismul locuitorilor ei. Ambasadorul Ucrainei în Moldova Marko Șevcenco, prezent la



eveniment, a apreciat înalt colaborarea bilaterală dintre Moldova și Ucraina. În opinia sa, reluarea circulației trenului pe ruta respectivă va asigura accesul cetățenilor ucraineni în Europa. Până la ora actuală au fost efectuate 12 curse, fiind transportați circa 2300 călători. Fluxul principal de pasageri se îndreaptă spre Republica Moldova.

REPORTER "FM"

ÎN IMAGINI:

1. Participanții la solemnitatea de lansare a cursei Chișinău–Kiev; 2. Garnitura specială — Trenul Victoriei — la peronul gării din capitală



Imagini: Iurii KOZLOV

■ ISTORIA CFM — PAGINI DE GLORIE

Gara feroviară internațională Ungheni — monument istoric și cultural

Indiscutabil, anume gara feroviară internațională Ungheni, care mai bine de 10 ani este condusă de Lilia BERNIC, Feroviar de Onoare, a fost locul cel mai potrivit pentru desfășurarea recentului for științific, al cărui generic — "Gara feroviară Ungheni: repere istorice și culturale" — a exprimat laitmotivul acestui Simpozion.

Aliniați la ÎS "Calea Ferată din Moldova", printre organizatorii și participanții respectivului eveniment științific au fost Asociația istoricilor "Nicolae Iorga" din orașul Ungheni, Agenția Națională a Arhivelor din cadrul Ministerului Justiției al RM, Muzeul de istorie și etnografie Ungheni, Direcția educație Ungheni.

La deschiderea lucrărilor Simpozionului și vernisarea expoziției tematice de fotografii și documente despre istoria gării și a stației feroviare Ungheni a fost prezent șeful Consulatului României la Ungheni Sorin BĂDULESCU, care i-a salutat cordial pe participanții forului științific.

Agenția Națională a Arhivelor a pregătit expoziția de documente scrise și fotografii, ce reflectă istoria gării internaționale Ungheni și rolul ei în viața economică și social-politică a ținutului nostru. Exponatele au prezentat momente ale procesului dezvoltării nodului feroviar Ungheni, dar și al Căii Ferate din Moldova în perioada țaristă, în anii dintre cele două conflagrații mondiale, precum și în perioada postbelică.

La lucrările Simpozionului au participat mulți specialiști din domeniul istoriei, bine cunoscuți la Ungheni și în toată republica, ghidați de Corneliu PREPELIȚĂ, președinte al Asociației istoricilor "Nicolae Iorga" din Ungheni, specialist principal la Direcția ra-



Participanții Simpozionului științific, desfășurat recent la gara feroviară Ungheni

ională educație. Au fost puse în discuție subiecte ce țin de istoria vechii gări feroviare Ungheni, care a purtat numele lui Vasile Lupu, de aflarea unor remarcabili oameni de cultură și artă, muzicieni, funcționari de rang înalt la gara feroviară Ungheni, de rolul specialiștilor Căii Ferate din Moldova în construcția bisericii Sfântul Alexandru Nevskii din Ungheni etc.

— Simpozionul științific, pe care l-am organizat, — a specificat, printre altele, Lilia Bernic, Feroviar de Onoare, — a oferit o posibilitate aparte pentru a cunoaște, a înțelege și a conștientiza istoria, adevărata valoare a gării feroviare internaționale

Ungheni — monument de istorie și arhitectură, ce-si are începuturile în secolul XVIII, construit în perioada anilor 1871–1875, precum și a stației nodului feroviar Ungheni. Cel mai memorabil și irepetabil moment al acestui for științific ține de înmânarea câtorva cărți cu tematică istorică, pe care le vom păstra cu grijă în biblioteca gării noastre.

Specialiștii stației nodului feroviar sunt mândri pentru, că în diferite perioade prin gara feroviară internațională Ungheni au trecut personalități remarcabile, precum geniul literaturii române Mihai Eminescu, romancierul Dumitru S.Moruzi, compozitorul Gavriil Muzicescu, scriitorul Mihail Sa-

doveanu, istoricianul Nicolae Iorga, cântăretele Sofia Vicoveanca, Irina Loghin, Liudmila Zikina, poezii Nichita Stănescu, Mircea Dinescu și Adrian Păunescu, actorii Stela Popescu și Florin Piersic, precum și demnitari de stat de rang înalt: țarul rus Alexandr al II-lea, regele Ferdinand, regele Mihai, președintele Sfatului Țării Ion Inculeț, sefi de stat, precum Gheorghii Dimitrov din Bulgaria, Iosif Broz Tito din Iugoslavia, Nicolae Ceaușescu din România, liderul Coreii de Nord Kim Ir Sen și cel al Uniunii Sovietice Leonid Brejnev.

Liliana NICHIFOROV

Imagine din arhiva gării



■ ADMINISTRAȚIA CFM ȘI SINDICATUL

Obiectivul întreprinderilor de acest gen – stabilirea priorităților activității comune

Colectivul serviciului mișcare al CFM exprimă sincere condoleanțe rudelor și prietenilor în legătură cu decesul prematur al șefului stației Bender și al nodului feroviar Bender, Feroviarului de Onoare

Vasile MAGALEAS

Suntem îndurerăți și regretăm alături de dumneavoastră pierderea unui om bun, a unui specialist competent și a unui conducător responsabil. Amintirea sa luminoasă va dăinui mereu în inimile rudelor, colegilor și prietenilor.

Dumnezeu să-l odihnească în pace.

In memoriam colegului

La vârsta de 69 de ani, a decedat subit

Vasile MAGALEAS,

șef al nodului feroviar Bender și al stației Bender la autogestiune, Feroviar de Onoare.



El a dedicat transportul feroviar din Moldova circa 30 de ani, în ultimii 12 ani a condus nodul feroviar Bender și stația Bender. În memoria noastră Vasile Magaleas va rămâne nu doar ca un profesionist de cea mai înaltă categorie, ci și ca un bun conducător și coleg, un familist demn de tot respectul. I-au urmat exemplul și cei doi fii, care de asemenea au devenit feroviar (spre regret, unul din ei s-a stins din viață în acest an). Trecerea în neființă a unui om drag este o mare tristețe și o încercare grea pentru familie, colegi. Dar amintirea luminoasă despre omul, care și-a trăit cu demnitate viața, lăsând în urma sa doar fapte bune, va fi întotdeauna mai puternică decât moartea...

Exprimăm profunde condoleanțe familiei și rudelor regretatului Vasile Magaleas, suntem îndurerăți în legătură cu decesul său prematur. Să fie veșnică și luminoasă amintirea sa! Dumnezeu să-l odihnească în pace.

Sincer îndurerat –
colectivul stației
feroviare Bender



Sergiu SAINCIUC,
vicepreședinte al CNSM

► Continuare din pag. 1

nii va fi soluționată cel puțin pentru 10 ani înainte.

Consider necesar a menționa de asemenea, că în vara anului 2022 au fost finalizate lucrările de reabilitare a tronsonului feroviar Basarabeasca—Berezino.

În mod special vreau să mă refer la rezultatele activității noastre în vederea lărgirii capacității de trafic cu România, dictată de cererea sporită de servicii pe acest segment. Calea Ferată a Moldovei a devenit mult mai vizibilă pe piața serviciilor internaționale de transportare a pasagerilor.

În acest context foarte curând va fi pusă la punct circulația zilnică a cursei Chișinău—București. În plus, după o pauză îndelungată a fost reluată circulația trenului de pasageri pe ruta Chișinău—Kiev.

Sunt absolut sigur, că peste 7-8 ani traficul feroviar de călători va deveni mândria noastră, dacă, desigur, vom munci pentru a-l îmbunătăți, a crește gradul de confort, calitatea serviciilor, marketing-ul, vom dezvolta co-

laborarea cu companiile aeriene și firmele turistice.

Se află în proces de elaborare și ideea punerii în exploatare a moto-vagoanelor de producție cehă, ce reprezintă un fel de autocar de cursă cu aproximativ 50 de locuri. Cu ajutorul lor va deveni posibilă îmbunătățirea calității traficului intern, bunăoară, pe sectorul Ungheni—Bălți. În plus, vom putea organiza circulația eficientă a călătorilor pe direcțiile Basarabeasca, Cahul—Giurgiulești etc.

O atenție deosebită merită acordul interstatal, semnat de Polonia și Republica Moldova, privind susținerea exportului polonez în țara noastră. Respectând condițiile acestui acord, noi am găsit un producător de vagoane polonez și am negociat asamblarea vagoanelor pentru transportarea cerealelor în Polonia.

O problemă serioasă reprezintă pentru noi locomotivele de manevră, exploatarea cărora este extrem de nerentabilă pentru Calea Ferată din Moldova din cauza gradului înalt de uzură tehnică și a defectărilor frecvente. Cel mai probabil, pentru achiziționarea unor locomotive de manevră noi CFM va recurge la suportul financiar al băncilor de investiții.

Evenimentul, că la data de 23 iunie 2022 Consiliul Europei a acordat Moldovei statutul de țară-candidat la aderarea la Uniunea Europeană, a oferit republicii cale liberă spre accesarea resurselor financiare europene, destinate țărilor-membre UE. La nivelul Uniunii Europene va fi luată decizia privind integrarea sistemelor de transport ale Moldovei și Ucrainei în cel european, ceea ce va permite canalizarea subvențiilor europene spre modernizarea infrastructurii de transport a RM.

Al treilea segment, asupra

căruia ne concentrăm toate eforturile, presupune reformarea domeniului feroviar. Pentru mulți separarea sectoarelor Căii Ferate a Moldovei este o idee absolut nepopulară, dar în viziunea mea reforma presupune un fel de acord social între societate, guvern și sectorul feroviar, prin intermediul căruia va trebui înfăptuită susținerea bugetară a magistralei, ceea ce va asigura, firește, stabilitatea infrastructurii feroviare pentru mulți ani înainte. În acest caz statul va putea garanta menținerea gospodăriei feroviare la un nivel decent”.

Profitând de prezența directorului general al CFM Oleg Tofilat, participanții la plenară au adresat întrebări, ce au vizat asi-



Ion ZAPOROZJAN,
președinte al FSFM

gurarea cu mijloace de transport a filialelor pentru transportarea la serviciu și retur a feroviarilor, susținerea examenului medical la filiale, achitarea a 1000 de lei fiecărui angajat al magistralei pentru restanțele salariale din perioada anilor 2015-2019. O decizie în acest sens a fost adoptată în luna iulie a anului 2019 la ședința comună a administrației

Căii Ferate a Moldovei și sindicatului de profil.

În luarea sa de cuvânt Ion Zaporozjan, președinte al Federației Sindicale a Feroviarilor din Moldova, a mulțumit directorului general al ÎS “Calea Ferată din Moldova” Oleg Tofilat pentru participarea la lucrările plenarei și a informat despre lichidarea completă a datoriilor istorice ale întreprinderii la capitolul cotizații sindicale.

Pozitivă a fost și opinia vicepreședintelui Confederației Naționale a Sindicatelor din Moldova Sergiu Sainciuc referitoare la activitatea CFM, dânsul menționând în mod special realizările curente ale magistralei comparative cu perioadele anterioare. El a remarcat de asemenea atitudinea constructivă a administrației întreprinderii față de soluționarea problemelor din domeniu și viziunea acesteia asupra perspectivelor dezvoltării Căii Ferate a Moldovei în ansamblu.

Sergiu Sainciuc a informat participanții la plenară despre rezultatele activității Confederației la capitolul respectiv, precum și despre modificările și completările survenite în legislația muncii din RM. Dânsul a specificat, că specialiștii din cadrul Federației desfășoară o muncă migăloasă în scopul majorării salariului minim pe gospodărie, care la ora actuală constituie doar 3500 lei, ceea ce e foarte puțin, desigur. “În cadrul întreprinderii cu reprezentanții Fondului Monetar Internațional din Moldova noi am propus majorarea din luna ianuarie 2023 a salariului minim până la 5000 lei. Depunem eforturi pentru consolidarea și dezvoltarea în continuare a mișcării sindicale în republică”, a comunicat dl Sainciuc.

Irina KRAEVSKAIA

Imagini: Iurii KOZLOV

■ ACTUAL

Seminar al specialiștilor din domeniul resurse umane

La ÎS “Calea Ferată din Moldova” muncește un număr mare de manageri în domeniul resurse umane. E vorba de specialiști competenți, care posedă cunoștințele necesare în domeniul jurisprudenței. Însă deoarece legislația muncii a RM suferă periodic schimbări, iar angajații secțiilor resurse umane de la filialele CFM trebuie să le cunoască în mod obligatoriu, a apărut necesitatea instruirii suplimentare a acestora.



managerilor din domeniul resurse umane cu tema “Modificările și completările la Codul muncii al RM”, care s-a desfășurat în sala de conferințe a Administrației CFM.

La deschiderea seminarului a

vorbit Galina CHIVERI, director al Direcției resurse umane a CFM, care a oferit cuvântul directorului Inspectoratului de Stat al muncii din RM Dumitru STĂVILĂ.

Șefii secțiilor resurse umane de la filialele CFM au beneficiat



Imagini: Iurii KOZLOV

de informații detaliate privind aplicarea corectă a legislației muncii în activitatea de zi cu zi, în legătură cu recente modificări și completări ale Codului muncii din RM. Specialiștii din domeniu au ascultat cu interes comunicările raportorului pe tema “Aplicarea rectificărilor la legislația muncii (Codul muncii, Legea salarizării)”; “Încheierea, modificarea și sistarea contractului individual de muncă în legătură cu schimbările din legislația muncii”; “Procedura acordării concediilor anuale”; “Salariul minim. Metoda stabilirii salariului de bază pentru angajați. Acordarea suplimentelor, compensațiilor și premiilor. Salariul în cazul muncii în cum și cumulării funcțiilor și profesiilor”; “Disciplina muncii. Procedura aplicării pedepselor disciplinare”; “Controlul de stat asupra respectării legislației muncii în contextul ultimelor modificări ale legislației” etc.

Liliana NICHIFOROV

ÎN IMAGINI: 1. Are cuvântul directorul Inspectoratului de Stat al muncii din RM Dumitru Stăvilă; 2. Participanții la seminar – șefii secțiilor resurse umane ale filialelor CFM – sunt foarte atenți la comunicările raportorului.



■ ACTIVITATEA COTIDIANĂ A MAGISTRALEI MOLDOVEI



Remiza vagoane nr.2: calitatea reparațiilor și pregătirile de iarnă – prioritatea colectivului

De rând cu realizarea eficientă a programului de producție privind reparațiile de remiză, capitale și curente ale diferitor tipuri de vagoane, specialiștii remizei vagoane frigorifere nr.2 Basarabeasca sub conducerea lui Alexandru DIMITROV desfășoară pregătirile pentru activitatea în condițiile iernii, ce ne bate la ușă chiar mâine. Remiza, care a obținut pe bună dreptate statutul unei veritabile uzine de reparație a materialului rulant, acordă atenție primordială asigurării securității circulației trenurilor de marfă și călători. Acest scop îl urmăresc și "Acțiunile tehnico-organizatorice de pregătire a gospodăriei și cadrelor pentru activitatea în condițiile perioadei de toamnă-iarnă 2022-2023", elaborate în mod tradițional încă vara.

Realizarea acțiunilor preconizate este monitorizată. Comisia creată în acest scop, din care fac parte an de an specialiștii principali ai remizei vagoane nr.2, este responsabilă de efectuarea la timp și calitativă a acțiunilor trasate.

În contextul pregătirilor pentru activitatea în condiții de iarnă a fost verificată starea sistemelor termice, sobelor, a utilajelor materialului rulant frigorific. S-a efectuat revizia și volumul necesar de reparație a compresoarelor, a două colectoare de aer tip V-6,3, a conductelor de aer.

Specialiștii remizei vagoane frigorifere au verificat de asemenea utilajele de ridicare-transport: două macarale-portal de tip KK; trei poduri rulante, testarea cărora va avea loc, conform graficului, în luna decembrie a anului curent; macaralele auto de tip KS3575; turnurile de construcții BC-18 MS.

Se efectuează reparația profilactică a sistemelor de încălzire și traseelor termice pe măsura depunerii cererilor și aprovizionării remizei cu materialele necesare.

Lăcătușii au efectuat reparația curentă a utilajului cazangeriei remizei vagoane nr.2, precum și verificarea periodică a stării tehnice a coșurilor de fum și canalelor de ventilare.

— Grație atenției și grijii din partea administrației ÎS "Calea Ferată din Moldova", — a menționat, printre altele, șeful remizei vagoane frigorifere nr.2 Alexandru Dimitrov, — pentru cazangeria remizei noastre a fost achiziționat un încălzitor apă-aburi PP 1-53-7-4 în locul celui vechi, care în urma exploatării îndelungate avea țevile uzate de erozie și coroziune, iar 30 la sută din acestea erau astupate cu dopuri. Am înaintat o cerere serviciului de aprovizionare tehnico-

materială al CFM privind achiziționarea unei pompe de alimentare tip AN-2/16-1-UHL pentru cazangerie.

Are loc pregătirea instalațiilor de curent ale remizei pentru ex-

NRS 35-03-59:2003, cu prevederile Dispoziției Guvernului Republicii Moldova nr. 552 din data de 12 iulie 2017 "Cerințe minime de siguranță la exploatarea sistemelor de distribuție a gazelor na-

Au fost reparate și etanșate operativ și calitativ porțile, ușile; au fost sticluite ferestrele secției asamblare a vagoanelor. Pe măsura alocării mijloacelor financiare și a materialelor are loc repara-

țiilor remizei. Toți specialiștii filialei sunt instruiți privind munca în condiții de iarnă. De o atenție deosebită beneficiază noii angajați, care se află în grija lucrătorilor cu experiență ai remizei. Până la data de 28 noiembrie curent au fost instruiți la angajarea în serviciu 11 noi lucrători.

Iarna este un examen serios pentru feroviar. Temperaturile scăzute, ninsorile pun la încercare an de an rezistența colectivului remizei vagoane frigorifere. Și e știut, ca de obicei la fiecare examen, că rezultatul este cu atât mai pozitiv, cu cât pregătirile pentru el sunt mai bune.

Liliana NICHIFOROV

ÎN IMAGINI — specialiștii cazangeriei remizei vagoane nr.2, încadrați în lucrări de pregătire a utilajelor pentru funcționarea în condiții de iarnă:

1. Grigore Utlurian, lăcătuș-reparator utilaje cazangerie;
2. Vladimir Dimitrov, lăcătuș AMC și automată;
3. Oleg Climenco, operator cazane cu aburi;
4. Anatolie Iavorski, lăcătuș-reparator utilaje cazangerie.

Imagini: Iurii KOZLOV și Alexandru DIMITROV, șef al remizei vagoane nr.2



Securitatea circulației depinde în mare parte de starea osiilor montate

ploatarea pe timp de iarnă: sunt verificate legăturile la pământ, canalele de panou și cablu, sistemul de iluminare.

Pe parcursul îndeplinirii lucrărilor complexe de asigurare a exploatării eficiente și fără pericole a cazangeriei pe gaze, specialiștii remizei vagoane nr.2 au pregătit setul de documente în corespundere cu cerințele Legii nr.116 din 18.05.2021 "Cu privire la siguranța industrială a edificiilor de producție cu pericol de risc sporit", NRS 01-03:2013 și

turale inflamabile". Remiza vagoane frigorifere Basarabeasca a obținut de asemenea Licența pentru dreptul de utilizare a gazelor și cazanelor din partea Centrului tehnic de securitate și certificare industrială din Chișinău.

În august curent la remiza vagoane nr.2 s-a efectuat, în corespundere cu Legea RM privind metrologia, verificarea de stat a ansamblului de evidență a gazelor naturale a corectorului de tip OB și a contorului ultrasonor de tip "Curs 01".

rația acoperișului și pardoselii secției reparație și îngrijire a vagoanelor, incluse în "Lista titulară pentru anii 2022-2023".

În centrul atenției permanente a administrației remizei vagoane frigorifere continuă să se afle chestiunile ce țin de protecția sănătății și securitatea muncii angajaților. Astfel, bunăoară, sunt verificate volumul și starea echipamentului special de iarnă, serviciul de aprovizionare tehnico-materială al CFM a primit cererea de asigurare cu el a anga-

OFERTE DE MUNCĂ

STATIA CHISINĂU ANGAJEAZĂ URGENT:

- ✓ inginer-șef;
- ✓ inginer pentru tehnica securității;
- ✓ inginer, responsabil de clădiri și construcții;
- ✓ tehnician;
- ✓ șefi de manevră;
- ✓ receptioneri;
- ✓ operatori STC;
- ✓ impiegați de mișcare.

Tel.: (022) 83-22-50



■ LUPTA ÎMPOTRIVA CORUPȚIEI – SUBIECT ACTUAL

Trening CNA cu administrația CFM

Centrul Național Anticorupție din Republica Moldova a inițiat o campanie, ce include o serie de acțiuni de explicare a unui astfel de fenomen antisocial precum este corupția, destinate angajaților întreprinderilor de stat și private. Din listă n-a lipsit nici ÎS "Calea Ferată din Moldova", unde recent a avut loc un trening la subiectul corupție. El a fost deschis de Vitalie MUCAN, prim-vicegeneral al CFM, responsabil de planificare strategică, care a oferit cuvântul reprezentantului CNA.

Prezent în fața specialiștilor Direcției CFM, conducătorilor filialelor Magistralei Moldovenesti și a adjunctilor, responsabili de resurse umane ai acestora, a fost Ion PRUTEANU, șef al Direcției educație anticorupție în cadrul CNA, membru al Proiectului internațional "Educație juridică în Republica Moldova", care a venit cu o lecție, însoțită de filme video la subiect.

— Scopul întrunirii noastre, — a menționat, printre altele, raportorul, — este de a explica în detalii angajaților CFM ce înseamnă corupția și cum trebuie să luptăm împotriva acestui fenomen antisocial.

Participanții la trening au ascultat cu interes explicațiile detaliate despre fenomenul corupție, bazate pe exemple concrete, despre ce înseamnă mita

și ce pedeapsă prevede legea pentru ce-l ce dă și ce-l ce ia mită, ce este integritatea, cine este avertizor de integritate, de-

spre procedura obligatorie de stabilire a integrității la angajarea în serviciu, despre eradicarea fenomenului negativ al corupției

în societate prin condamnare publică, denunțare.

Un mijloc eficient de comunicare, cu ajutorul căruia pot fi prezentate informații despre posibile cazuri de corupție, este Linia națională anticorupție a CNA — 0 800 55555.

Campania anticorupție cu genericul "Denunță! Atitudinea ta contează!", inițiată de CNA, presupune protecție deplină a cetățenilor RM, care sunt integri și informează onest despre cazurile de corupție, ai căror martori sunt.

Liliana NICHIFOROV

ÎN IMAGINI: 1. Specialiștii Căii Ferate a Moldovei ascultă cu mare interes cele relatate de raportor;



2. În fața auditoriului — reprezentantul CNA Ion Pruteanu
Imagini: Iurii KOZLOV



La umbra palmierilor oamenii dansează...

În zilele de sâmbătă, între orele 14 și 16 Palatul de cultură al feroviarilor își deschide larg ușile în fața tuturor doritorilor. Se adună aici oamenii de vârstă onorabilă, vârsta toamnei — persoanele de vârsta a treia... De altfel, ei au sufletul la fel de tânăr ca odinioară, ba și la dans îi întrec deseori pe cei mai tineri.

Sâmbetele sunt aici aglomerate. Locuitorii municipiului vin cu plăcere la PCF pentru a se odihni, a dansa, a socializa pur și simplu, a-și aminti melodiile îndrăgite. E o plăcere să vezi bucuria de pe chipurile lor. După o

asemenea serată dansantă multi dintre ei recunosc, că "scutură" câțiva ani de pe umerii vârstei. Alții mărturisesc, că demult nu au mai avut parte de asemenea momente, când în special femeile se pot simți adevărate regine ale balului. Sunt și dintre cei ce radiază de

fericire, deoarece au avut norocul să întâlnească aici sufletul-pereche. "Dănsăm, pentru că ne place", — comentează alții prezența lor la serată.

Părăsind sala prietenoasă și ospitalieră a holului Palatului de cultură al feroviarilor, veteranii iau cu ei o parte din căldura, pe care le-au oferit-o în această zi organizatorii seratei dansante.

Sub conducerea directorului Aurelia HÎNCU, Palatul de cultură al feroviarilor a devenit demult un centru cultural al Chișinăului. Colectivele de creație artistică, ce activează aici, oferă prin participarea lor un farmec aparte evenimentelor muzicale din capitală.

REPORTER "FM"



Imagine din arhiva PCF

■ VETERANII CFM — NU SUNT DAȚI UITĂRII

Muncă făcută cu suflet

Pe parcursul activității îndelungate în domeniul medicinei feroviare Eugenia FIODOROVA a avut un aport valoros la asigurarea securității circulației la Calea Ferată a Moldovei.



Eugenia FIODOROVA

Sub îndrumarea sa mii de feroviarți au fost investigați la timp, cu toată competența, au fost tratați și au putut să revină la locurile de muncă.

Talentul său organizatoric deosebit s-a manifestat în special în timpul desfășurării consfătuirilor, conferințelor și consiliilor medicale, ce stabileau direcțiile de activitate ale medicinei feroviare.

În cei peste 35 de ani de activitate în calitate de șefă a policlinicii feroviare de la stația Chișinău doamna Eugenia a contribuit foarte mult la asanarea sănătății feroviarilor, dar și a membrilor familiilor acestora. Pentru munca depusă ea a fost decorată cu Insigna "Feroviar de Onoare".

Deși era mereu ocupată, Eugenia Fiodorova a participat ac-

tiv la viața publică a Magistralei Moldovenesti.

Mai bine de 15 ani a fost membră a Prezidiului Sindicatului feroviarilor din Moldova. În anul 2010 dumneaei a plecat la odihna binemeritată.

— Stimată doamnă Eugenia Fiodorova! Vă felicităm din tot sufletul cu ocazia zilei de naștere! Vă dorim multă sănătate, bunăstare în familie și bucurii din partea celor dragi, și la fel de mult vrem să ne exprimăm încă o dată recunoștința profundă pentru eforturile depuse de dumneavoastră spre binele colectivului Căii Ferate din Moldova!



Cu respect și cele mai cordiale urări de bine, foștii lucrători medicali ai policlinicii feroviare de la stația Chișinău:

Eugenia DIMITROVA,
Eugenia FISTICAN,
Neli VETCOS,
Margareta BOTNARI,
Svetlana BALANTAEVA,
Oleg SCUTARI,
Gheorghe SCOTIGOR,
Veaceslav GRAUR ș.a.,
precum și familia
FIODOROV

inginer-coordonator în cadrul serviciului.

— Să fiți norocoasă, tandră, iubită, cu multe-mpliniri și noroc în toate, să aveți în viitor zile luminoase, fericite: cu dragoste, pace, succes, sănătate!

* * *

Administrația, comitetul sindical și colectivul secției Chișinău alimentare cu energie electrică adresează cordiale felicitări cu ocazia JUBILEULUI lui Vasile SUMILOVSKI, electromecanic la sectorul energetic nr.1, și cu ocazia zilelor de naștere — lui Sava

LIPCAN, electromontor la sectorul energetic Chișinău, și Ivan GOLOVETKI, lăcătuș-reparator la același sector.

Ați mai urcat o treaptă din a vieții scară.
Noi vă dorim din suflet a suta primăvară,
Iar când vă veți uita-napoi pe treptele urcate
Să fie viața împlinită și faptele curate!
Tot ce-i în jur și e frumos păstrăți în amintire,
Iar noi din suflet vă dorim: Mulți ani, noroc și fericire!



Colectivul serviciului vagoane al CFM o felicită cu ocazia zilei de naștere pe Victoria GUTOVSKI,